

Μεσότοιχον έχθρας

Του Γιάννη Αποστολίδη, προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης

Σε ένα Θεοτόκιο εξυμνείται η Παναγία διότι «αύτη το μεσότοιχον της έχθρας καθελούσα, ειρήνην αντεισήξε», δηλαδή γκρέμισε, η Παναγία, το μεσότοιχο της έχθρας και έφερε την ειρήνη. Τη δική μας Παναγία, την Παναγία Σουμελά, κάποιοι άφρονες κατέστησαν την ίδια «μεσότοιχον έχθρας», αιτία διχασμού του οργανωμένου ποντιακού χώρου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης με εξουσιοδότησε ομόφωνα να συντάξω ως πρόεδρος και να δημοσιεύσω το παρόν άρθρο.

=====

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Σημειώνω ως εισαγωγή τα εξής:

== Ότι με επίσης ομόφωνη απόφασή του το Δ.Σ συμφωνεί απόλυτα και επιδοκιμάζει πλήρως την αποχώρηση της Νεολαίας της ΠΟΕ από την Οργανωτική Επιτροπή του Παγκόσμιου Συνεδρίου Ποντιακής Νεολαίας.

== Ότι πρόσφατα το Ιερό Προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά κατέστη νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, και έτσι μπορεί πλέον ο κάθε επιτήδειος να κάνει την Παναγία μας κάτι σαν περιουσία του, αν εκμεταλλευτεί τον Κανονισμό του Προσκυνηματος και τις γενικότερες θεσμικές και πραγματικές συνθήκες που το περιβάλλουν. Είναι παρήγορο το γεγονός ότι τέτοιος επιτήδειος επί του παρόντος δεν εμφανίστηκε, και το μόνο αξιολογικό εκβλάστημα αυτών των συνθηκών είναι η γνωστή οικογενειοκρατία στο Σωματείο Παναγία Σουμελά Θεσσαλονίκης και μέσω αυτού στο Προσκύνημα, όπως εξηγώ στη συνέχεια καταλεπτώς.

Σημειώνω ότι το ισότιμο Προσκύνημα της Παναγίας της Τήνου είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με όλες τις ειδικές εγγυήσεις και πρόνοιες που προβλέπει ο ειδικός γι' αυτό το Προσκύνημα νόμος 349/1976, οι οποίες πρόνοιες το καθιστούν υπόδειγμα καθιδρύματος, που τελεί υπό τον απόλυτο έλεγχο του Κράτους και του τηνιακού λαού και όχι υπό τον πραγματικό έλεγχο, επί κοντά 60 χρόνια, μιας οικογένειας, όπως συμβαίνει με την Παναγία Σουμελά. Αλλά αυτά θα αναλυθούν στη συνέχεια. Επί του παρόντος ας σημειωθεί ότι η υποψία και μόνο, οφειλόμενη σε παρανόηση του νοήματος ενός περσινού νόμου, ότι η Παναγία της Τήνου μεταβάλλεται σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, όπως συνέβη με την Παναγία Σουμελά, προκάλεσε την πάνδημη αγανάκτηση του τηνιακού λαού, που μάλιστα εξετράπη μέχρι το απαράδεκτο μπουγέλωμα του επιχώριου μητροπολίτου Σύρου πάνω στα σκαλιά της εισόδου του Ναού! Μετά το λυπηρό αυτό επεισόδιο, η Ιεραρχία της Εκκλησίας εξέδωσε καταθρουβημένη διευκρινιστική ανακοίνωση με την οποία διαβεβαίωνε ότι ουδέποτε υπήρξε πρόθεση ούτε και συνέβη πραγματικά μετατροπή της Παναγίας της Τήνου σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, πράγμα όμως που η ίδια Ιεραρχία έκανε στην περίπτωση της Παναγίας Σουμελά με τον Κανονισμό αριθμ. 262/2014 που εξέδωσε. Και δεν μπορώ να μην συγκρίνω το μπουγέλωμα του Μητροπολίτου Σύρου με το συγκριτικά μηδαμινής σημασίας επεισόδιο που συνέβη προ ολίγων ετών στην Παναγία Σουμελά, όπου μια ηπιότατη, σιωπηλή και δίκαιη διαμαρτυρία της ΠΟΕ με την ύψωση δυο – τριών πανών, όχι βέβαια στα σκαλιά της εισόδου του Ναού αλλά εκατοντάδες μέτρα μακριά από αυτόν, η προπαγάνδα των κρατούντων στην Παναγία Σουμελά μετέτρεψε σε επικοινωνιακό Βατερλώ της ΠΟΕ, και έγινε αφορμή να μας βρίσει ο Μητροπολίτης Δράμας Παύλος αισχρά και χυδαία - μόνο στον επίσημο αφορισμό μας δεν προχώρησε! Ας μην μεταφέρω εδώ τις βρισιές, σεβόμενος το σχήμα του.

== Ότι η Εύξεινος Λέσχη Βεροίας προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία απέρριψε, με πρωτοφανώς λανθασμένη αιτιολογία, προσφυγή της για την ακύρωση του προϊσχύσαντος Κανονισμού Διοίκησης της Παναγίας Σουμελά. Για την ιστορία θα πω ότι ευχαρίστως συνέταξα εγώ, φυσικά ανιδιοτελώς, αυτήν την προσφυγή, έχοντας τις σχετικές γνώσεις ως πρώην δικηγόρος.

== Ότι πρέπει όλοι οι πόντιοι να σκεπάζουμε το πρόσωπό μας από ντροπή, αναλογιζόμενοι την κατάσταση που υπάρχει γύρω από το θέμα του διοικητικού καθεστώτος της Παναγίας Σουμελά, σε σύγκριση μάλιστα με το καθεστώς του ισότιμου Προσκυνήματος της Παναγίας της Τήνου.

Θα πω εν κατακλείδι των προλεγόμενων μου και τα εξής: Είναι γνωστό στον ευρύ οργανωμένο ποντιακό χώρο ότι μέσα σε ένα κλίμα έντονης και μακροχρόνιας αντιπαλότητας (ας αποφύγω τη λέξη εχθρότητα) μεταξύ της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης (και αντιστοίχως της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος, ΠΟΕ) και της Παναγίας Σουμελά (και αντιστοίχως της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων, ΠΟΠΣ), είμαι εκείνος που, ως πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης, πήρα τη γενναία πρωτοβουλία και έτεινα χέρι συνεννόησης και ενότητας με την Παναγία Σουμελά. Διοργανώσαμε μαζί, με δική μου πρωτοβουλία, το 2014 κοινή εκδήλωση για την 19 Μαΐου, ημέρα της Γενοκτονίας, μετείχαμε στο Κοινό των Ποντίων που συγκάλεσε η Παναγία Σουμελά τον Μάρτιο του 2014, στείλαμε τη νεολαία μας στα συναπαντήματα νεολαίας που οργάνωσε τα καλοκαίρια 2014 και 2015, γενικά έδειξα με κάθε τρόπο ότι διακαής και ειλικρινής επιθυμία και δική μου και ολόκληρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου μας ήταν να βάλουμε μια γερή βάση για την ευρύτερη ενότητα στον οργανωμένο ποντιακό χώρο. Και το έκανα αυτό παρά τα σαφή δείγματα αλαζονείας της άλλης πλευράς, με πρώτο δείγμα το προκλητικό καπέλωμα της κοινής εκδήλωσης της 19 Μαΐου, που η άλλη πλευρά την κατέστησε ευκαιρία δικής της προβολής της και συνειδητής υποβάθμισης της Ευξείνου Λέσχης. Κατάπιαμε όμως και εγώ και ολόκληρο το Διοικητικό Συμβούλιο την προσβολή και συνεχίσαμε στην κατεύθυνση της ενότητας. Η πλευρά όμως των διοικούντων την Παναγία Σουμελά, αντί να ανταποκριθεί, βυσοδομούσε, σκλήραινε το καθεστώς διοίκησης του Προσκυνήματος και τελικά το μετέτρεψε, δια του Μητροπολίτου Βεροίας και Ναούσης και εκείθεν δια της Ιεραρχίας της Εκκλησίας, σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ολίγου δειν σε Ανώνυμη Εταιρία. Και το έκαναν αυτό οι διοικούντες και το Σωματείο και το Προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά μόνοι τους, θαρρείς και ήταν θέμα μόνο δικό τους, του γούστου της, λες και η τόσο σοβαρή ανατροπή δεν ενδιέφερε κανένα άλλο σωματείο, κανέναν άλλο φορέα μέσα στον οργανωμένο ποντιακό χώρο και τελικά κανέναν άλλον πόντιο.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Φίλε αναγνώστη, σε προειδοποιώ ότι σε περιμένουν πολλές ακόμη σελίδες αληθειών που θα σε γεμίσουν αγανάκτηση. Οπλίσου όμως με υπομονή, διότι το θέμα είναι εξαιρετικά σοβαρό, αφού η υπόθεση της Παναγίας Σουμελά είναι η κυριότερη αιτία διχασμού του οργανωμένου ποντιακού χώρου, κάτι το οποίο ενέχει αυτόχρονα εθνικές συνέπειες.

Η Παναγία Σουμελά ιδρύθηκε καταρχήν ως Σωματείο το 1952, με σκοπό την επανίδρυση στην Ελλάδα της ομώνυμης Μονής του Πόντου. Η Εικόνα της είναι το απόλυτο εθνικοθρησκευτικό σύμβολο του Ποντιακού Ελληνισμού.

Συγκράτησε, αναγνώστη, τη λέξη εθνικοθρησκευτικό. Διότι στο βαθμό που το Σύμβολο έχει όχι αμιγώς θρησκευτικό αλλά και, προεχόντως μάλιστα, εθνικό χαρακτήρα, ανήκει σε όλους τους πόντιους, μη εξαιρουμένων των άθεων και των τυχόν αλλόθρησκων, αφού οι πάντες του αποδίδουν την ίδια λατρεία, είτε θρησκευτική και εθνική είτε μόνο εθνική. Μπορεί αυτό να φαίνεται παράξενο αλλά το ίδιο συμβαίνει και με την ίδια την Ελληνική Σημαία, που βέβαια το γεγονός ότι φέρει τον σταυρό δεν σημαίνει ότι δεν είναι εθνικό σύμβολο για όλους, φυσικά και για τους άθεους και τους τυχόν αλλόθρησκους έλληνες. Προφανώς λοιπόν στη βάση αυτής της παραδοχής, ιδρύθηκε το Ίδρυμα Παναγία Σουμελά ως θρησκευτικό αλλά και εθνικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με το Β.Δ 924/1966. Για το λόγο αυτό, η Κοινότητα Καστανιάς παραχώρησε στο Σωματείο Παναγία Σουμελά 500 στρέμματα κοινοτικής έκτασης στο Βέρμιο και το Σωματείο με τη σειρά του, όπως ήταν όλα καλοπίστως προσυμφωνημένα, παραχώρησε κατά χρήση στο Ίδρυμα Παναγία Σουμελά 50 στρέμματα για την ανέγερση Ναού.

Σύμφωνα με την παραπάνω ιδρυτική πράξη, η Παναγία Σουμελά υπαγόταν στην εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το δε Διοικητικό Συμβούλιο διοριζόταν από αυτό το υπουργείο. Τέσσερα από τα 11 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προτείνονταν και διορίζονταν από το Κοινό των Ποντίων. Έξη μέλη προτείνονταν και διορίζονταν από το

Σωματείο Παναγία Σουμελά, πράγμα πολύ φυσικό και δίκαιο, διότι αυτό ήταν ιδρυτικός φορέας και έτσι έπρεπε να συμβαίνει, ενόσω βέβαια η διοίκηση αυτού του σωματείου αναδεικνύονταν μέσα σε πνεύμα ομόνοιας, ανιδιοτέλειας και ομαλής εφαρμογής του δημοκρατικού καταστατικού του. Βέβαια οι ιδρυτές δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι το δημοκρατικό καθεστώς θα εξελισσόταν σε μια οικογενειοκρατία που θα προκαλούσε την γενική αποστροφή, κορυφώσεις της οποίας υπήρξαν τα εξής γεγονότα: **α) Η αποχώρηση το 2003 της συντριπτικής πλειονότητας των σωματείων από την ΠΟΠΣ, που τελούσε (και επειδή τελούσε) υπό τον έλεγχο της γνωστής οικογένειας, και η προσχώρησή τους στην ιδρυθείσα νέα Ομοσπονδία, την ΠΟΕ, που σήμερα αριθμεί περί τα 450 σωματεία, β) Η ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, που σε συνεδρίασή της στις 3.7.2007, με συμμετοχή όλων των κομμάτων, όλου του πολιτικού φάσματος, αποφάσισε ότι πρέπει να γίνουν νομοθετικές μεταβολές για την αλλαγή του καθεστώτος διοίκησης και λειτουργίας του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά. Όλα όμως σταμάτησαν εξαιτίας της αντίδρασης της Εκκλησίας, που προμαχούσε στην διατήρηση της οικογενειοκρατίας. Αυτή είναι η ψυχρή αλήθεια.**

Σημειώνω ότι ήδη το 1973, δηλαδή πάνω στην απόλυτη σκλήρυνση της χουντικής δικτατορίας, η Εκκλησία επικαλούμενη τον Κανονισμό αριθμ. 7/1970 της Ιεράς Συνόδου εξέδωσε πραξικοπηματικά την αριθμ. 47/1973 Κανονιστική Διάταξη για την Παναγία Σουμελά, με την οποία κατέστησε το Ίδρυμα Εκκλησιαστικό φορέα και το υπήγαγε στην εποπτεία της, αποσπώντας αυτό από την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, όπου υπαγόταν με την ιδρυτική πράξη του αριθμ. 924/1966. Όμως ο Κανονισμός αριθμ. 7/1970 ακυρώθηκε με την αριθμ. 4358/1976 απόφαση του ΣτΕ και συνεπώς και η Κανονιστική Διάταξη αριθμ. 47/1973 της Παναγίας Σουμελά, που αυτός ο Κανονισμός στήριζε, ήταν άκυρη. Αλλά δυστυχώς η Εκκλησία εξακολουθούσε να στηρίζει το παράνομο καθεστώς...

Και θα έλεγε κάποιος ότι, ας μην καθόταν ο ποντιακός χώρος με σταυρωμένα τα χέρια, ας έκανε κάτι, ας προσπαθούσε να απαλλάξει το Σωματείο Παναγία Σουμελά και ακολούθως και το Ίδρυμα Παναγία Σουμελά από την οικογενειοκρατία. Είναι αλήθεια ότι τέτοιες σποραδικές προσπάθειες έγιναν αλλά γενικά επικρατούσε ένα πνεύμα παραίτησης και αποθάρρυνσης,

διότι περισσότερο επικρατούσε η αίσθηση ότι η οικογενειοκρατία είχε ισχυρά στηρίγματα στην παντοδύναμη Εκκλησία και κάθε προσπάθεια για την κατάργησή της ήταν μάταιη. Δεν ήταν όμως εντελώς έτσι τα πράγματα. Το καταστατικό του Σωματείου ήταν δημοκρατικό και θα μπορούσε πράγματι, με επίμονη και συστηματική χρήση των ευχερειών που παρείχαν ορισμένες διατάξεις του, να εξασφαλισθεί η εγγραφή επαρκούς αριθμού μελών, ώστε κάποτε να επικρατήσει η ορθοφρονούσα πλευρά, για να αποσπασθεί η διοίκηση από την οικογενειοκρατία και να καταστεί αληθινά δημοκρατική και σύμφωνη με τους οραματισμούς των ιδρυτών του Σωματείου. **Πάντως αυτή η δυνατότητα υπήρχε μόνο μέχρι το 2005.** Διότι τότε, υπό την πίεση της ΠΟΕ και του κινδύνου να υπάρξει νομοθετική μεταβολή στο Ίδρυμα, η οικογενειοκρατία φρόντισε να εξασφαλίσει τα νώτα της: Να αποκλείσει δηλαδή κάθε δυνατότητα να της αφαιρεθεί ο έλεγχος του Σωματείου Παναγία Σουμελά και εκείθεν του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά, διότι όπως προείπα την διοίκηση του Ιδρύματος ελέγχει ουσιαστικά η διοίκηση του Σωματείου.

Λοιπόν, για να έχει η οικογενειοκρατία της γνωστής οικογένειας δικούς της και μόνο δικούς της, δηλαδή οπαδούς και υποστηρικτές της, στο Σωματείο Παναγία Σουμελά, έκανε τις παρακάτω τροποποιήσεις στο αρχικά δημοκρατικό καταστατικό του Σωματείου Παναγία Σουμελά. Το πνεύμα των νέων διατάξεων δεν πρέπει να μας ξενίζει και να μας εκπλήσσει ως κάτι ασυνήθιστο, διότι το συναντάμε συχνά στην ιστορία, αν και, βέβαια, μόνο στα στυγνά δικτατορικά καθεστώτα. Εγώ θα προσκυνούσα με γονυκλισίες την παρούσα πολυχρονεμένη διοίκηση της Παναγίας Σουμελά αν είχε εκλεγεί με αγνές δημοκρατικές διαδικασίες και όχι κατ' εφαρμογή φασιστικών καταστατικών διατάξεων. Διάβασε και φρίξε, καλόπιστε πόντιε, τις σχετικές διατάξεις του καταστατικού του Σωματείου Παναγία Σουμελά και αναρωτήσου μάλιστα, τι έχει να πει για αυτές τις διατάξεις η Οργανωτική Επιτροπή της Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης της Ποντιακής Νεολαίας:

« ΑΡΘΡΟ 4 – ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

1. Μέλη εγγράφονται ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, όσοι υποβάλλουν αίτηση εγγραφής, κάτοικοι του νομού Θεσσαλονίκης και ηλικίας άνω των 18 ετών **και**

Όποιος δεν καταλαβαίνει πόσο φασιστικές είναι αυτές οι διατάξεις, ας πάει να μετρήσει τη νοημοσύνη του, θα βρίσκεται σε επίπεδο κρετίνου.

Όποιος όμως καταλαβαίνει και σιωπά δεν είναι αληθινός πόντιος, δεν είναι αληθινός πατριώτης. Διότι στη ρίζα του διχασμού του ποντιακού χώρου, που προκαλεί τόσα δεινά, ακόμη και εθνικών διαστάσεων, βρίσκονται αυτές οι διατάξεις. Με αυτές η οικογενειοκρατία ελέγχει το Σωματείο Παναγία Σουμελά και μέσω αυτού το Ίδρυμα Παναγία Σουμελά και την ΠΟΠΣ, τον ένα πόλο του διχασμού στον οργανωμένο ποντιακό χώρο.

Ένας από αυτούς που καταλάβαιναν και σιωπούσαν, είμαι και ... εγώ! Που έβλεπα, που καταλάβαινα και όχι μόνο σιωπούσα αλλά και ουσιαστικά στήριζα με τον τρόπο που στην αρχή αυτού του άρθρου ανέφερα το καθεστώς διοίκησης της Παναγίας Σουμελά, προβαίνοντας σε πράξεις συμφιλίωσης, με την ελπίδα ότι είτε η ίδια η οικογενειοκρατία θα έλθει κάποτε σε θεογνωσία και μετάνοια είτε όσοι την περιβάλλουν θα λογικευθούν και θα της εμπνεύσουν μια φρόνηση. Αλλά μάταιος ο κόπος μου. Τίποτε δεν έγινε...

Αντιθέτως τα πράγματα χειροτέρεψαν. Ας ξαναπιάσουμε όμως το νήμα των νομικών εξελίξεων πάνω στο θέμα μας, που κάπου το αφήσαμε.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την αριθμ. 52/2010 γνωμοδότησή του είπε παμψηφεί μεν ότι το Ίδρυμα Παναγία Σουμελά δεν είναι εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, με ψήφους δε 37 έναντι μειοψηφίας 11 ψήφων τα εξής, που αντιγράφω:

«α) Η νομική μορφή του Ιδρύματος «Ιερά Μονή Παναγία Σουμελά» είναι αυτή του αυτοτελούς νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, θρησκευτικού και εθνικοπατριωτικού σκοπού, εποπτευομένου από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων».

Σχόλιο: Δηλαδή το Ν.Σ.Κ. λέει ότι η Παναγία Σουμελά δεν υπάγεται στην εποπτεία της Εκκλησίας, όπου την υπήγαγε παράνομα η χουντική Κανονιστική Διάταξη αριθμ. 47/1973 της Ιεράς Συνόδου.

«β) Για την συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού ισχύει μέχρι σήμερα το Β.Δ. 924/1966»

Σχόλιο: Δηλαδή η διοίκηση, λέει το Ν.Σ.Κ., διορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας, σύμφωνα με το Β.Δ. 924/1966 και όχι από την Εκκλησία, όπως προβλέπει η παράνομη Κανονιστική Διάταξη 47/1973.

«γ) Για τον ορισμό του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του αυτού ως άνω Β.Δ. 924/1966.

»δ) Δεν έχει επί του νομικού αυτού προσώπου εφαρμογή η παράγραφος 2 του άρθρου 59 Ν 590/77».

Σχόλιο: Αυτός ο Νόμος είναι ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος. Η γνωμάτευση λοιπόν του Ν.Σ.Κ. λέει, ότι αφού η Παναγία Σουμελά δεν είναι εκκλησιαστικό ίδρυμα, δεν έχει η Εκκλησία αρμοδιότητα να εκδώσει γι' αυτήν κανονισμό διοίκησης. **Αυτό είπε η πλειοψηφία των μελών του Ν.Σ.Κ., 37 μέλη. Η μειοψηφία όμως, 11 μέλη, είπε ότι ναι μεν η Παναγία Σουμελά δεν είναι εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο (όπως το χαρακτήριζε η χουντική Κ.Δ.) αλλά πάντως είναι Ιερό Προσκύνημα και κατά το παραπάνω άρθρο δικαιούται η Εκκλησία να εκδώσει κανονισμό διοίκησης. Επαναλαμβάνω ότι τα αντίθετα δέχθηκε η πλειοψηφία. Μάλιστα, την γνωμοδότηση αυτή, δηλαδή την άποψη της πλειοψηφίας, δέχθηκε στις 4.8.2010 η τότε υπουργός Παιδείας κ Άννα Διαμαντοπούλου και συνεπώς αυτή η γνωμοδότηση απέκτησε ισχύ υπουργικής απόφασης.**

Αλλά τόσο η οικογενειοκρατία όσο και ο Μητροπολίτης Βεροίας και Ναούσης και η Ιερά Σύνοδος καταπάτησαν και την γνωμοδότηση και την υπουργική απόφαση και ακολουθώντας την άποψη της μειοψηφίας του Ν.Σ.Κ. εξέδωσε, η Ιεραρχία, τον αριθμ. 215/2010 Κανονισμό της Παναγίας Σουμελά. Η Εύξεινος Λέσχη Βεροίας προσέφυγε στο ΣτΕ και ζήτησε την ακύρωση αυτού του Κανονισμού, στηριγμένη στην άποψη της πλειοψηφίας του Ν.Σ.Κ. Και το ΣτΕ έκανε το εξής πρωτοφανές και αντίθετο με τα όσα διδάσκει η κοινή

νομική πείρα: Δέχθηκε παμψηφεί (7 δικαστές) την άποψη της μειοψηφίας του Ν.Σ.Κ και όχι της πλειοψηφίας, δέχθηκε δηλαδή ότι η Ιεραρχία είχε δικαίωμα να εκδώσει κανονισμό διοίκησης της Παναγίας Σουμελά. Έτσι απορρίφθηκε η προσφυγή της Ευξείνου Λέσχης Βεροίας. Πρόκειται για πρωτοφανή απόφαση, πέρα για πέρα νομικά λανθασμένη και αυθαίρετη, και γι' αυτό άλλωστε ασκήθηκε προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, με θεμελιωμένο τον ισχυρισμό ότι στην προκειμένη περίπτωση παραβιάστηκε το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – μη δίκαιη δίκη.

Στο μεταξύ όμως η οικογενειοκρατία με την σύμπραξη της Εκκλησίας (που δυστυχώς, όσο και αν αυτό πονά κάθε θρησκευόμενο, όπως ο υποφαινόμενος, παίζει στην υπόθεση απαράδεκτο ρόλο), με νέο Κανονισμό, τον αριθμ. 262/2014 κατέστησε την Παναγία Σουμελά Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Και ενόψει και των παραπάνω δικτατορικών διατάξεων του καταστατικού του Σωματείου Παναγία Σουμελά, μέσω των οποίων η οικογενειοκρατία ελέγχει το Ίδρυμα (ήδη Ιερό Προσκύνημα) Παναγία Σουμελά, όπως εκτενώς αναλύθηκε παραπάνω, έγινε η Παναγία μας κάτι σαν εταιρία, ιδιωτικού δικαίου, τόσο ιδιωτικού ώστε, όπως είπα και στην αρχή του άρθρου, θα μπορούσε κάποιος επιτήδειος να την καταστήσει στην ουσία προσοδοφόρα περιουσία του, εκμεταλλευόμενος καταλλήλως τον Κανονισμό του Προσκυνηματος Παναγία Σουμελά και τις παραπάνω διατάξεις του Καταστατικού του Σωματείου Παναγία Σουμελά.

Θα μεταφέρω εδώ τις βασικές διατάξεις του Νόμου 349/1976 Περί διοικήσεως του Πανελληνίου Ιερού Προσκυνηματος Ευαγγελίστριας Τήνου, για να συγκριθούν με το διοικητικό καθεστώς του ισότιμου Προσκυνηματος της Παναγίας Σουμελά.

«Άρθρ 1. Το Πανελλήνιον Ιερόν Ίδρυμα της Ευεγγελίστριας Τήνου επανέρχεται ως ενιαίον νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου υπό την εποπτείαν του Κράτους». (Σύγκριση: Δεν έγινε όμως το ίδιο με την Παναγία Σουμελά, δηλαδή δεν επανήλθε στην εποπτεία του Κράτους, του Υπουργείου Παιδείας, από όπου την απέσπασε και την υπήγαγε στην Εκκλησία η χούντα με την κανονιστική διάταξη που προανέφερα, την αριθμ. 47/1973. Επίσης, ενώ η Ευαγγελίστρια

της Τήνου είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ο νέος κανονισμός 262/2014 της Παναγίας Σουμελά την καθιστά, επαναλαμβάνω, νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, κάτι σαν εταιρία).

«Άρθρ. 2- 1. Το Ίδρυμα τούτο διοικείται από δεκαμελή διοικούσα Επιτροπή, της οποίας Πρόεδρος είναι ο επιχώριος Μητροπολίτης, τα λοιπά δε εννέα μέλη είναι αιρετά». (Σύγκριση: Σύμφωνα με τον παραπάνω Κανονισμό της Παναγίας Σουμελά η διοικούσα Επιτροπή της δεν είναι αιρετή αλλά διορισμένη από την Εκκλησία. Μόνο δύο από τα 11 μέλη της εκλέγονται από το Κοινό των Ποντίων).

«2. Τα αιρετά, καθώς και τα πέντε αναπληρωματικά μέλη είναι Έλληνες πολίτες, Τήνιοι, Χριστιανοί Ορθόδοξοι και κάτοικοι της νήσου Τήνου, εκλέγονται δε από σώμα εκλεκτόρων» (Σύγκριση: Φυσικά στην Παναγία Σουμελά δεν υπάρχει σώμα εκλεκτόρων, αφού τα μέλη της διοικούσα Επιτροπής διορίζονται από την Εκκλησία).

«3. Το σώμα των εκλεκτόρων συγκροτείται από τους κατωτέρω: α) τον επιχώριο Μητροπολίτη, β) τον έπαρχο και τα τακτικά μέλη του Επαρχιακού Συμβουλίου του Επαρχείου Τήνου, γ) το Δήμαρχο και τα τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Τήνου, δ) το Δήμαρχο και τα τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου, ε) τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου της Κοινότητας Πανόρμου Τήνου, στ) τους Προέδρους των Τριμελών Τοπικών Συμβουλίων των δημοτικών διαμερισμάτων των Δήμων Τήνου και Εξωμβούργου αντίστοιχα και ζ) τα πρώτα επτά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Τηνίων εν Αθήναις». (Σύγκριση: Δηλαδή η διοίκηση της Παναγίας της Τήνου εκλέγεται από την τοπική κοινωνία, ενώ η διοίκηση της Παναγίας Σουμελά, 11 μέλη, διορίζεται από την Εκκλησία, με πρόταση πέντε προσώπων από το Σωματείο Παναγία Σουμελά και μόλις δύο από όλα τα άλλα σωματεία που συγκροτούν το Κοινό των Ποντίων).

Σύμφωνα με άλλες διατάξεις του Νόμου 349/1976 α) η εφορευτική επιτροπή για τις εκλογές προς ανάδειξη της διοίκησης της Παναγίας της Τήνου αποτελείται από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών Σύρου, τον Οικονομικό Έφορο και τον Λιμενάρχη Τήνου. β) Ο ετήσιος

προϋπολογισμός και απολογισμός της Παναγίας της Τήνου εγκρίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Αυτά βέβαια είναι πράγματα εντελώς άγνωστα για την Παναγία Σουμελά.

Βλέπουμε λοιπόν ολοκάθαρα ότι η Παναγία της Τήνου βρίσκεται υπό τον απόλυτο και ασφαλή έλεγχο της τοπικής κοινωνίας, του τηνιακού λαού, με την εγγύηση του Κράτους για την διαφανή διαχείριση και λειτουργία της. Ενώ η Παναγία Σουμελά είναι ένα απλό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου όπου η διαπλοκή των διατάξεων του Κανονισμού αριθμ. 262/2014 με τις διατάξεις του καταστατικού του Σωματείου Παναγία Σουμελά την καθιστούν τόσο ευάλωτη ώστε κάλλιστα μπορεί, όπως είπα, κάποιος να την κάνει προσοδοφόρα για τον ίδιο. Μη γένοιτο! Και θυμίζω ότι η λανθασμένη υποψία και μόνο ότι η Παναγία της Τήνου θα γινόταν διοικητικά σαν την Παναγία Σουμελά, οδήγησε στο απαράδεκτο μπουγέλωμα ενός όχι τυχαίου αλλά διακεκριμένου Μητροπολίτη, του Δωρόθεου Σύρου. Ενώ εμάς που αντιδρούμε νόμιμα και ευπρεπώς στο φρικτό καθεστώς της Παναγίας Σουμελά, μας... μπουγέλωσε ο Μητροπολίτης Παύλος με ύβρεις!

Όσοι προσπαθούν να αλλάξουν τα πράγματα στην Παναγία Σουμελά, έχουν κάθε λόγο να επιμένουν. Διότι χωρίς καμιά αμφιβολία η κατάσταση στην Παναγία Σουμελά και πέριξ αυτής, είναι η αιτία κάθε ποντιακής κακοδαιμονίας στο δημόσιο χώρο, διότι αυτή προκαλεί τον διχασμό στον οργανωμένο ποντιακό χώρο και συνεπώς την εξασθένησή του. Μερικά από τα χειρότερα συμπτώματα αυτής της εξασθένησης έχουν καταγραφεί τα τελευταία χρόνια και είναι τα εξής: α) Ο πρώην υφυπουργός Εξωτερικών Γεροντόπουλος είχε εγκαινιάσει κάποια μερεμέτια στο Τουρκικό Προξενείο και είχε γράψει στο βιβλίο ότι τιμά το έργο του σφαγέα μας Κεμάλ. β) Αφαιρέθηκε η σύνταξη των 330 ευρώ από τους υπερήλικες αδελφούς μας Ελληνοπόντιους, με συνέπεια την έσχατη ένδεια και τον κίνδυνο θανάτου εκ πείνης. γ) Πρόσφατα αφαιρέθηκε η Γενοκτονία από την εξεταστέα, δηλαδή τελικά από την διδακτέα σχολική ύλη. Και για όλα αυτά ο οργανωμένος ποντιακός χώρος αποδείχθηκε αδύναμος να αντιδράσει αποτελεσματικά, πράγμα πολύ φυσικό, διότι όταν πηγαίνουμε για κάποιο αίτημα και ο ένας βρίσκεται στο γραφείο του υπουργού, ο άλλος περιμένει για το ίδιο θέμα στον προθάλαμο, ο τρίτος είναι στην αυλή και ο άλλος, πάντα για το ίδιο αίτημα, βρίσκεται καθοδόν προς το υπουργείο, δηλαδή όταν είμαστε διασπασμένοι, χάνουμε κάθε κύρος και

δύναμη. Και η αιτία, η ρίζα του κακού, είναι, όπως πιστεύω να έγινε αντιληπτό από κάθε νοήμονα αναγνώστη, οι παραπάνω φασιστικές διατάξεις του Καταστατικού του Σωματείου Παναγία Σουμελά, γενικά το υπάρχον καθεστώς της, που ελέγχει και το Προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά. Αυτό προκαλεί την δίκαιη αντίδραση, αυτό προκαλεί τον διχασμό, αυτό χτίζει «μεσότοιχον έχθρας» στον οργανωμένο ποντιακό χώρο.

Την αδιαλλαξία και την υπεροψία του έδειξε αυτό το καθεστώς και τελευταία, απ' αφορμή την Παγκόσμια Συνδιάσκεψη της Ποντιακής Νεολαίας. Από την οποία αφού είδε και απόειδε, αποχώρησε η νεολαία της ΠΟΕ.

Διάβαζα την επιστολή αποχώρησης της νεολαίας της ΠΟΕ από την Οργανωτική Επιτροπή και τους καταλάβαινα πλήρως. Διότι έζησα ο ίδιος τα ίδια όσο προσπαθούσα να έρθω σε συνεννόηση, σε προσέγγιση με την Παναγία Σουμελά. Ρίζιμο πάνω στο ρίζιμο, καπέλωμα πάνω στο καπέλωμα. Και βέβαια, αν και η συμπεριφορά τους προκαλεί και θέμα προσωπικής αξιοπρέπειας, το σοβαρό θέμα είναι η αξιοπρέπεια και το κύρος του φορέα που εκπροσωπείς. Εγώ στην προσπάθεια συνεργασίας με την Παναγία Σουμελά εκπροσωπούσα, ως πρόεδρος, την Εύξεινο Λέσχη Θεσσαλονίκης, που εν πάση περιπτώσει έχει μια ιστορία. Λοιπόν, όσοι βρέθηκαν στην κοινή εκδήλωση της Λέσχης με την Παναγία Σουμελά, είδαν κατά πόσο η άλλη πλευρά σεβάσθηκε αυτήν την ιστορία.

Το άκρον άωτον, το χειρότερο δείγμα αυτής της έπαρσης, έδωσε η πλευρά της Παναγίας Σουμελά, η πλευρά της ΠΟΠΣ, μεταμφιεσμένη σε Οργανωτική Επιτροπή της Συνδιάσκεψης Νεολαίας (χωρίς προφανώς να καταλαβαίνουν οι ίδιοι οι νεολαίοι την μεταμφίεση), με την επιμονή αυτής της πλευράς να είναι ομιλητής ο Μητροπολίτης Δράμας, ο Παύλος. Δηλαδή διάλεξε τον χειρότερο υβριστή της πλευράς της ΠΟΕ για ομιλητή σε συνέδριο ενότητας! Και μετά από τις μύριες υποχωρήσεις που έκανε η νεολαία της ΠΟΕ, έφτασε να αρκεστεί και να ζητήσει να πει ο σεβασμιότατος, έστω και σιγά, έστω ψιθυριστά, έστω μόλις ακουόμενος, έστω και μασημένο ένα συγγνώμη. Αυτός όμως το αρνήθηκε. Λοιπόν ήταν φυσικό η νεολαία της ΠΟΕ να αρνηθεί να συμμετάσχει στη Συνδιάσκεψη, πληρώνοντας την παρουσία της με την

αξιοπρέπειά της. Απορώ δε, πώς και ο συμπατριώτης μας Ιβάν Σαββίδης, γνήσιος ιδεαλιστής και ιδιαίτερα έξυπνος άνθρωπος, δεν κατάλαβε ότι αυτός σπέρνει και άλλοι θερίζουν.

Εύγε στη νεολαία της ΠΟΕ. Μπορεί αυτή η ενέργειά της, η αποχώρησή της από την Οργανωτική Επιτροπή, να την οδηγήσει σε επικοινωνιακή συντριβή, διότι είναι πολύ φυσικό η πλειονότητα των απληροφόρητων ποντίων, με την αγνεία της άγνοιας, να εκλάβουν αυτήν την ενέργεια ως διασπαστική. Αλλά όσοι ξέρουν σε βάθος και απ' όλες τις πλευρές τα πράγματα και δίνουν προτεραιότητα στις αξίες και όχι στις σκοπιμότητες, λένε ξανά και ξανά ένα μεγάλο μπράβο στη νεολαία της ΠΟΕ. Αυτό είπε ομόφωνα και το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης και μου έδωσε εντολή να το εκφράσω και δημόσια με το παρόν άρθρο.